

РАДНИ ЛИСТОВИ

Број 1 / Јун 2020. године

# Вазнесење и Педесетница





## ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ?

1. Вазнесење Господње је слава града Београда. На Вазнесење 1403. године деспот Стефан Лазаревић је град Београд прогласио као престоницу а Вазнесење за славу града.
2. На месту Христовог Вазнесења на небо у 4. веку је подигнута капела посвећена овом празнику.
3. Вазнесење спада у покретне празнике: пада истог дана али се мења датум јер се рачуна када падне Васкрс.
4. Вазнесење Господње се увек празнује у четвртак, четрдесет дана после Васкрса а десет дана пре Духова.
5. Највећи историјско-правни документ српске средњовековне државе, чувени Душанов законик, обнародован је на Спасовдан 1349, а допуњен такође на Спасовдан 1354.године.



Душанов законик



*Васкрсење Христово*

Недеље после хришћанске Пасхе посвећене су успомени Васкрсења Христовог. Поред тога, обележавају особите догађаје који описују божанство Христово, Његову моћ и славу чиме се још више утврдила истина догађаја Христовог Васкрсења.

У 40. дан по Христовом Васкрсењу прославља се Вазнесење Господа Исуса Христа.

У 50. дан по Христовом Васкрсењу прославља се празник Силаска Светог Духа на Апостоле, Педесетница.

Недеља Светла- Васкрсење Господа Исуса Христа	◀	▶ Недеља Томина
Недеља Мироносица	◀	▶ Недеља Раслабљеног
Недеља Самарјанке	◀	▶ Недеља Слепога
Вазнесење Господње	◀	▶ Недеља Светих Отаца Првог Васељенског Сабора
Педесетница- Силазак Светог Духа на Апостоле	◀	

## од празника Пасхе до Педесетнице

- Недеља Светла- посвећена догађају Васкрсења Господа Исуса Христа, Празнику над Празницима. Еванђеље по Јовану (1, 1-17).
- Недеља Томина- посвећена је Апостолу Томи и сумњи да је Господ устао из мртвих. Опилавши Христове ране, Тома се уверио и казао: „Господ мој и Бог мој.“ Господ га је опоменуо рекавши да су блажени они који нису видели али су поверовали. Прича је описана у Еванђељу по Јовану (20, 19-31).
- Недеља Мироносица- посвећена је женама Мироносицама и праведном Јосифу из Ариматеје и Никодиму- сведоцима Христовог Васкрсења из мртвих. Мироносице су у први дан недеље веома рано дошле на Гроб да помажу тело Христово али су само нашле камен одваљен од Гроба и Анђела у одећи боје светлости. Прича је описана у Еванђељу по Марку (15, 43-47 и 16, 1-8).
- Недеља Раслабљеног- посвећена је догађају чудесног исцељења Раслабљеног, који је боловао 38 година. Исус је исцелио болесника у бањи званој Витезда. Прича је описана у Еванђељу по Јовану, (5, 1-15).
- Недеља Самарјанке- посвећена је жени Самарјанки која је у разговору код Јаковљевог бунара код града Сихема Исуса препознала као Спаситеља. Ова храбра жена је постала хришћанка, добивши име Фотина (Светлана), проповедајући Еванђеље по свету. Прославља се 2.априла. Прича је описана у Еванђељу по Јовану, (4, 5-42).
- Недеља Слепога- посвећена је исцељењу Слепог од рођења од Исуса Христа у Јерусалиму. Чудо је озлобило Јудеје зато што је учињено у дан суботњи, иако је јасно сведочило о божанској сили Христовој. Слепи је поверовао у Христа да је Син Божји и прогледао. Прича је описана у Еванђељу по Јовану, (9, 1-38).
- Недеља Светих Отаца Првог Васељенског Сабора- посвећена је догађају Првог васељенског сабора одржаног у Никеји 325. године. У ову недељу Црква Божја се сећа 318 богоносних Отаца и њихове борбе у одбрани еванђелске вести да је Исус Христос био истински Син Божји који се родио у свету и постао човек.

Хришћанска Педесетница је један од највеличанственијих црквених празника. Своје порекло води из апостолског доба. Од хришћанских празника једино Пасха и Педесетница имају своје корене из Старог завета. У Делима Апостолским је детаљно описан догађај силаска Светог Духа на Апостоле:

„И кад се наврши педесет дана бијаху заједно сви апостоли једнодушно. И у један пут постаде хука с неба као духање силнога вјетра и напуни сву кућу где сеђаху. И показаше им се раздељени језици као огњени и седе по један на свакога од њих. И напунише се сви Духа светога, и стадоше говорити другим језицима, као што им Дух даваше, те говораху.“ (Дела 2, 1-4)

### **Да ли је тајна празника Педесетнице само у чињеници да су Свети Апостоли почели да говоре разним језицима?**

Свакако, догађај глосолалије је изазвао пажњу окупљених. Свако је на свом језику могао да разуме поруку Светог Апостола Петра о Христовом Васкрсењу. Међутим, Господ је током Свог земног живота чинио и већа чуда, говорио језиком љубави, па је опет изазивао опречне реакције његових савременика.

Силазак Духа Светог на Апостоле је дефинитивно разоткрио очекивања Старог завета. То значи да, уколико је у догађајима Старог завета благодат Духа Светог била изливана само одабраним лицима изабраног народа, у Новом завету Дух Свети се излива на сваког човека који верује да је Христос Син Божји Спаситељ света!

### **Где је веза празника Христовог Васкрсења и празника Педесетнице?**

Господ је у више наврата, у догађајима пре страдања, обећао Апостолима да ће им послати Светога Духа. Међутим, Христос је морао да пострада да би Дух био послат. Страдање, Васкрсење, Вазнесење и Педесетница се не смеју одвајати. Из тог разлога Христос заповеда Својим ученицима да не напуштају Свети град Јерусалим.

После Вазнесења Христовог у слави ученици су очекивали догађај силаска Светог Духа. И у педесети дан по Васкрсењу, а десети дан по Вазнесењу, излила се обилна благодат Духа Светога на Апостоле. Дела Апостолска истичу да је Свети Апостол Петар силом Светог Духа придобио три хиљаде душа. Све оно што Апостоли нису могли да разумеју током Христовог живота, открило се у педесети дан по Христовом Васкрсењу. Прости рибари постају премудри ловци људи и читави народи бивају крштени Духом Светим.

Преподобни Јустин Поповић истиче да је силазак Духа Светога на Апостоле рођендан Цркве Божије. Штавише, на празник Педесетнице православни храмови се украшавају зеленом траве.

Црквена иконографија описује овај догађај сликом како Апостоли седе са стране док у средини стоји упражњено место намењено Господу који се десет дана раније вазнео на небо.



А у посљедњи велики дан Празника стајаше Исус и повика говорећи: Ко је жедан нека дође мени и пије! Који у мене вјерује, као што Писмо рече, из утробе његове потећи ће ријеке воде живе. А ово рече о Духу кога требаше да приме они који вјерују у име његово, јер Дух Свети још не бјеше дат, зато што Исус још не бјеше прослављен. А многи од народа, чувши ту ријеч, говораху: Ово је заиста Пророк. Други говораху: Ово је Христос. А једни говораху: Зар ће Христос доћи из Галилеје? Зар не рече Писмо да ће Христос доћи од сјемена Давидова и из села Витлејема гдје бјеше Давид? Тако настаде раздор у народу због њега. А неки од њих хтједоше да га ухвате; али нико не метну руку на њега. Дођоше пак слуге првосвештеницима и фарисејима, и они им рекоше: Зашто га не доведосте? Слуге одговорише: Никада човјек није тако говорио као овај човјек. Тада им одговорише фарисеји: Зар сте се и ви преварили? Вјерова ли ко у њега од главара или од фарисеја? Него народ овај који не зна Закон, проклет је! Рече им Никодим, који му је долазио ноћу и бјеше један од њих: Еда ли Закон наш суди човјеку докле га најприје не саслуша и дозна шта чини? Одговорише му и рекоше: Да ниси и ти из Галилеје? Испитај и види да пророк из Галилеје не долази. Исус им опет рече, говорећи: Ја сам свјетлост свијету; ко иде за мном неће ходити у тами, него ће имати свјетлост живота.



Улазак Христов у Јерусалим



**1. Где се спомиње празник Педесетнице?**

- A) Стари завет
- B) Новом завету
- C) И у Старом и у Новом завету

**2. Како Дела Апостолска описују силазак Светог Духа на Апостоле?**

- A) Као хука силног ветра
- B) Као реч
- C) Као песма

**3. На кога се излила благодат Светог Духа?**

- A) На појединце
- B) На Апостоле
- C) Ни на појединце ни на Апостоле

**4. Који Апостол је одржао беседу на празник Силаска Светог Духа на Апостоле?**

- A) Јован
- B) Јаков
- C) Петар

**5. Колико људи је тога дана примило учење о Исусу Сину Божјем?**

- A) Пет
- B) Око три хиљаде
- C) Сто

**6. У којој књизи Новог завета је описан догађај силаска Светог Духа на Апостоле?**

- A) Дела Апостолска
- B) Еванђеље по Јовану
- C) Откровење Јованово

ОДГОВОРИ: 1, C; 2, A; 3, C; 4, C; 5, B; 6, A.

Вазнесење Господње се слави у четрдесети дан после Васкрсења Христовог, када се Господ пред ученицима узнео на небо. Господ се у периоду од четрдесет дана после славног Васкрсења јављао ученицима и говорио им о Царству Божјем. Он са њима седи за трпезом узима и благосиља хлеб и даје га Својим ученицима (Лука 24, 30). У том периоду Христос им је напомињао да не напуштају Јерусалим него да чекају обећање Светог Духа. Христос је у четрдесети дан по Васкрсењу извео своје ученике до Витаније, подигао Своје руке и благословио их, и благосиљајући их узнео се на небо. Догађај Христовог узласка на небо описује се у Еванђељу по Марку (16, 19), Еванђељу по Луки (24, 51) и у Делима Апостолским (1, 9).

Свети Владика Николај Велимировић напомиње да је „Вазнесење Господа са земље на небо исто је тако велико изненађење за људе као што је Његово спуштање с неба на земљу и рођење у телу било изненађење за ангеле.“ У никеоцариградски символ вере је унет део о Вазнесењу Христовом и седању с десне стране Оца. Овим празником је заокружен догађај Христовог васкрсења из мртвих јер је и људска природа прослављена и узласком на небо враћено јој је првобитно достојанство.

Место са кога се Христос био узнео на небо, било је до самог почетка веома поштовано. Царица Јелена, мајка цара Константина Великог, саградила је прелепу базилику која је каснила била уништена. Данас, једна мала црквица означава место Христовог изласка на небо. И данас је могуће видети отиске Спаситељевих стопала при узношењу.

По узору на празник Пасху, врло рано су почеле да се организују црквене литије на празник Вазнесења Господњег у местима широм хришћанског света.



И док они ово говораху, и сам Исус стаде међу њих, и рече им: Мир вам! А они се уплашише, и будући устрашени, помислише да виде духа. И рече им: Што сте збуњени? И зашто такве помисли улазе у срца ваша? Видите руке моје и ноге моје, да сам ја главом; опипајте ме и видите; јер дух нема тијела и костију као што видите да ја имам.

И ово рекавши показа им руке и ноге. А док још не вјероваху од радости и док се чуђаху, рече им: Имате ли овдје шта за јело? А они му дадоше комад рибе печене, и меда у саћу. И узевши једе пред њима. А њима рече: Ово су ријечи које сам вам говорио још док сам био с вама, да се мора све испунити што је о мени написано у Закону Мојсејеву и у Пророцима и у Псалмима. Тада им отвори ум да разумију Писма. И рече им: Тако је писано, и тако је требало да Христос пострада и васкрсе из мртвих трећег дана, И да се у његово име проповиједа покајање и опроштење гријехова по свим народима, почевши од Јерусалима. А ви сте свједоци овоме. И ево, ја ћу послати обећање Оца својега на вас; а ви сједите у граду Јерусалиму док се не обучете у силу с висине. И изведе их напоље до Витаније, и подигавши руке своје благослови их. И док их он благосиљаше, одступи од њих и узношаше се на небо. А они му се поклонише и вратише се у Јерусалим са радошћу великом, И бјеху непрестано у храму хвалећи и благосиљајући Бога. Амин



**1. Ко је подигао дивну базилику на месту на којем се Христос вазнео на небо?**

Константин Велики  
Царица Јелена  
Апостоли

**2. У који дан пада Вазнесење Господње?**

Недеља  
Субота  
Четвртак

**3. Где се догодио овај догађај?**

Витанија  
Јерусалим  
Назарет

**4. На основу Еванђеља шта је Христос учинио пре него што се узнео на небо?**

Благословио је Своје ученике  
Није казао ни реч Својим ученицима  
Помазао је Своје ученике

**5. Колико дана се Христос јављао Својим ученицима после Васкрсења из мртвих?**

Педесет дана  
Четрдесет дана  
Седам дана

**6. У току јављања Својим ученицима после Васкрсења шта Христос чини пред њима?**

Чита делове Светог писма  
Ђути и слуша  
Ломи хлеб

ОДГОВОРИ: 1, Б; 2, Ц; 3, А; 4, А; 5, В; 6, Ц.

Исповедање вере у Исуса Христа као Сина Божјег и васкрслог Богочовека темељ је сваког хришћанског симбола вере. Примери из новозаветних књига потврђују да је свако ко је желео да постане хришћанин морао да слободно исповеди веру у Христа као Сина Божјег. Свакако, у Петровом кратком исповедању вере али и другим, често сложеним крштењским исповедањима, учење о Христу као Сину Божјем рођеном од Дјеве Марије, централна је порука.

Темељ апостолске проповеди је догађај Христовог Васкрсења из мртвих: “Ако Христос не уста, узалуд вера ваша” (1Кор.15, 17). Проповед се тиче не само Сина Божјег, већ и Сина Човечјег, смисла живота и победе над смрћу (ср. Рм. 4, 25).

Црква Божја се од самог оснивања суочавала са искушењима. Сусрет библијске мисли са античким погледом на постојање света је донело очигледне изазове у комуникацији. У раној Цркви сукоби су изазивали јаке потресе на глобалној сцени. Из тог разлога учење Цркве се саборно развијало и дефинисало на местима који се зову Сабори. Сабори су помесни и општи-васељенски.

Први васељенски сабор одржан је Никеји (Турска), 325.године. Сабор у Никеји је сазвао цар Константин Велики. У раду Сабора учествовало је око 300 епископа са Истока и Запада иако је велика већина била са хришћанског Истока. Главни разлог је било учење презвитера Арија. Он је подигао велику прашину јавним ставом да Исус Христос није био Син Божји, већ најсавршеније створење Божије. Опасност је била у мисли да је Син створен, дакле, да је било када Га није било.

Спор је трајао више од педесет година и био велики испит за правилно исповедање вере. Аријанска јерес се ширила свим деловима Ромејског царства а о вери се живо расправљало на разним друштвеним догађајима.

Одговор Цркве је био у наглашавању догађаја из Светог писма. Афирмисан је став о Исусу Христу као Сину Божјем, Који није неко узвишено створење већ Стваралац свега света, од Оца рођеног пре свих векова. Осим тога, Црква је нагласила догађаје из Христовог земног живота као спасоносне за рањену људску природу. Улазак Христов у свет и историјске токове догађај је божанске слободе и љубави. Онај Који је ослобођен сваког закона природе, улази са жељом у свет да га спаси. Догађајем Христовог Васкрсења и Вознесења људска природа бива обновљена и прослављена.

У чему је значај овог учења за савремене православне хришћане? Учење Првог васељенског сабора треба да нас опомене да је Бог створио свет ни из чега Премудрошћу Божјом и да свет није настао неким случајем. Православна црква не верује у случај већ у Бога као смисла живота. Учење Цркве истиче Бога Оца као Творца неба и земље и свега видљивог и невидљивог.

Велики број Отаца је допринео овом учењу, које се исповеда при сваком крштењу и на свакој Светој Литургији. Вредно је споменути Светог Николаја, Светог Атанасија Великог, Преподобног Пафнутија као и многе друге.

Недеља уочи Духова је посвећена Оцима Првог Васељенског Сабора.



*Духови - Силазак Духа Светог на Апостоле*

Ц	А	В	А	З	Н	Е	С	Е	Њ	Е
П	Е	Д	Е	С	Е	Т	Н	И	Ц	А
Е	Ц	В	П	Е	Т	А	Р	И	Н	М
А	Ц	З	Т	Х	Х	Њ	Ш	Ћ	Г	П
В	А	А	П	О	С	Т	О	Л	И	Г
П	Њ	О	Ћ	А	Е	Х	В	Ц	Н	О
А	Н	И	К	Е	Ј	А	Е	З	Е	Л
К	О	Ц	И	Т	А	Н	Т	И	Н	Г
Р	Д	У	Х	М	Ш	Њ	О	Ц	Ц	О
Ј	Е	Р	У	С	А	Л	И	М	З	Т
Ц	Њ	Х	Е	З	С	Л	А	В	А	А

ВАЗНЕСЕЊЕ

ПЕДЕСЕТНИЦА

ПЕТАР

АПСТОЛИ

НИКЕЈА

ОЦИ

ДУХ

СЛАВА



Published with the Blessings of  
+ IRINEJ

Bishop of Eastern America SOC

Created by the Department of Christian Education  
The Serbian Orthodox Diocese of Eastern America

Texts prepared by:

Protodeacon Jovan Anicic

Illustrations courtesy of Orthodox Lighthouse

Design and Prepress: Excentric Design Studio

[www.excentric-design.net](http://www.excentric-design.net)



Са благословом Епископа источноамеричког СПЦ  
+ ИРИНЕЈА

Уређује Одељење за Верску Наставу

Епархија источноамеричка

Текстове за штампу припремили:

Протођакон Јован Аничић

Илустрације су власништво Orthodox Lighthouse

Дизајн и припрема за штампу:

Excentric Design Studio

[www.excentric-design.net](http://www.excentric-design.net)